

m. J. J. J.

RAT "Estonia" kunstinõukogu koosoleku 7.dets.1960.a.

p r o t o k o l l

Koos olid: smd. : Hammer, Valgma, Raudsepp, Mägi, Järvi, Nigula,
Lauter, Plees, Renter, Luts, Rosa, Pöder,
Kagovere, Kinnapuu, Vasarik, Goldschmidt, Tuude

Päevakorras: 1) Lavastusbrigaadide määramine

2) "Stella Polarise" dekoratsioonid ja kostüümikavandid

Sm. Hammer - avab koosoleku ja teeb teatavaks koosoleku päevakorra punktid. Arutamisele tuleb "Stella Polarise" kostüümi- ja dekoratsioonikavandite probleem. Teiseks lavastusbrigaadide määramine. Enne kui asuda dekor. kavandite arutamisele, informeerin olukorrast seoses dekoratsioonide imbutamisega tuleohutuse vastu. Vaatamata sellele, et sm. Rosal oli kiire balleti "Põhjamaa unenägu" dekoratsioonidega, mis kõik siiski väga hästi õnnestusid, kerkis üles tulekahise probleem. "Põhjamaa unenägu" kui ka Raveli valssi tagaseinad tumistati tuleohutuse poolt tuleohtlikeks ja neile tehti uued tagaseinad. Otsustasime küll pöörduda koemia instituudi poole, kuid ka sealt ei osatud midagi soovitada et leida imbutamiseks parafiini asemel üks teine aine, mis ei põleks ja ei oleks tuleohtlik. Selle uue opereti dekoratsioonid peame imbutama kuidagi teisiti. Siiski kõik asjad ei ole rajatud tagaseinale, saame osa asju täna vastu võtta.

Sm. Rosa - eelmisel koosolekul oli juttu "Stella Polarise" lavastuskuludest, kuid lõplikku summat ei teatatud. Nüüd on siis selgunud, et kostüümide ja dekoratsioonide peale on kokku määratud 40.000.-rubla. Hea kui sellest jätkub.
"Stella Polarise" lavastusel on 5 dekoratsioonid ja 2 vaheriidet, mille kavandid on valmis.
Kostüümikavandid ei ole kahjuks veel valmis ja neid täna esitada veel ei saa.

Sm. Kagovere - kostüümide nimekiri on 86-le. Laos praegu materjali ei ole. Tegin eelarve tuginedes oma kogemustele, kõik kokku 27.000.-rublale. Arvan, et tuleme selle summaga toime.

Sm. Hammer - mis kunstinõukogu arvab esitatud dekor. kavandite kohta.

Sm. Renter - dekoratsioonikavandid on küllaltki selged, väga kerged ja värvikad. Väheha summaga ei oleks võinud midagi teha. Pretensioone dekor. kavandite kohta ei ole.

- Sm. Hammer - kuna praegu meil pole raha "Stella Polarise" ettevalmistustöödeks, peame leidma võimaluse, kuidas saada tulevase aasta lavastuskulude fondist kätte "Stella Polarise" arvel mõne summa, et oleks võimalik dekoratsioonide tegema hakata. Võib olla saaksime Ministeeriumilt laenu teha.
- Sm. Tuude - Ministeeriumist öeldi, et nemad laenu anda ei saa tulevase aasta arvel. Miks meil ei olnud plaanis ettenähtud ettevalmistuskulusid?
- Sm. Kagovere - ja mikspärast ei avaldata kehe lavastustesse antavaid summasid? Ka materjalide asjus tuleks varakult selgusele jõuda, et hiljem üks või teine ei saaks kiiruse tõttu tööga ülekoormatud. Millal on ettenähtud "Stella Polarise" esietendus?
- Sm. Hammer - 29. jaanuaril 1961. a. Kuidas on lood "Mariza" ringreisi dekoratsioonidega?
- Sm. Tuude - mul oli juttu sm. Thalunguga, kes mainis, et "Mariza" ringreisi dekoratsioonid on tegemisel.
- Sm. Luts - "Mariza" asjus - kui "Mariza" ringreisi koosseisu jääb sama koosseis: kooriartiste, nagu varem, siis on nüüd ettenähtud mõned teised kooritegelastest, kes ei ole ennem kaasa teinud. Kes neid välja õpetab, kelle ülesandeks see jääb, ei tea. Kiirovis olemise ajal olin siin ringreisudel näitlejaks, lavameistriks, ringreisi juhiks jne. Kas on see loomulik, et mina pean seda tegema. Ei ole ma saanud ka mingit tšunu selle töö eest. Nagu praegugi, keegi ei tunne huvi selle üle, kas sm. Toona saab Stella Polarise proove edasi viia. Pole teada ka missugune tehniline koosseis ringreisule läheb. Lavameestest aitaks ringreisul üks ja teine lavatöeline. Sm. Toots oli hää lavatöeline ja ka hää lavakujundaja. Kui seekordsel ringreisul Tootsi kaasa ei anta, siis mina ei hakka lavameistri tööd tegema. Üks vastutavatest lavameestest peaks ka siia jääma, mina lavameistri tööga enam ei tegele, olen näitleja. Ja väljasõit "Marizaga" on ettenähtud juba 10. detsembril.
- Sm. Lauter - kerkib üles põhiline küsimus sm. Lutsuga. Kardan, et praegusel juhul me ei jõua siin selgusele ja et tuleb paluda sm. Lutsu võtta need ülesanded seekord veel oma peale ja missugune on see kompensatsioon temale. Üks põhiline küsimus - kui kaua ühe lavastaja vastutus ühe tüki uuendamise eest teatris kestab? Kas koosseisuline näitejuht on kohustatud uut koosseisu välja õpetama, kas näitejuht saab selle eest tasu. Need küsimused peaksid saama seaduslikud alused. Kas saab üks kogemata inimene asendada vilunud lavameistrit?

- Sm. Plees - miks on Viisimaale lubatud Leningradi sõit? Sm. Luts oleks pidanud sellest palju varem rääkima ja Viisimaale ülesandeks tegema "Mariza" ringreis korda seada.
- Sm. Hammer - kas sm. Viisimaa on suuteline "Marizat" lavastama?
- Sm. Lauter - kas "Mariza" ringreis juht on määramata?
- Sm. Tuude - kui sm. Koit kui Burmeisteri lavastuse assistent tegi "Luikede järve" korda, siis peaks ka Viisimaa kui assistent "Mariza" korda seadma.
- Sm. Lauter - siin peab täna lõpliku otsuse tegema.
- Sm. Plees - miks paluda ja tänada, Lutsule peab maksma. Kas ainult Toots sobib sellele ringreisule?
- Sm. Luts - võib ka Paalse olla, tema teeb seda tööd ka hästi. Aga kui mulle antakse lavameheks sm. Härm, kes on suur looder.
- Sm. Hammer - nähtavasti tuleb sm. Paalse Leningradist tagasi tuua. Nüüd siis arutame 1961. a. lavastusplaani.
"Stella Polaris"	-	esietendub	29. jaanuaril 1961. a.
"Maskiball"	-	"	25. märtsil 1961. a.
"Kivilill"	-	"	22. aprillil 1961. a.
"Valge akaatsia"	-	"	20. mail 1961. a.
"Lombitu"	-	"	2. septembril 1961. a.
			(peaproov 30. juunil)
"Kalevipoeg"	-	"	23. septembril 1961. a.
"Sõda ja rahu"	-	"	9. detsembril 1961. a.

Lavastusbrigaadid oleksid järgmised:

"Stella Polaris" - lavastaja - Toona
dirigent - U. Raudmäe
tantsud - J. Pöder
koorijuhid - Targama, Trilljärv
dekor. ja kostüümid - Rosa
Lavastuskuludeks ettenähtud rbl. 45.000.-

"Maskiball" - lavastaja - Mägi
dirigent - Järvi
tantsud - Senta Ots
koormeestrid - Targama, Trilljärv
dekor. ja kostüümid - Renter
Lavastuskulud 50.000.-

"Kivilill" - lavastaja - Grigorovitsh
dirigent - Nigula
kunstnik - Virzaladze
Lavastuskuludeks ettenähtud 50.000.-

"Valge akaatsia" - lavastaja - Mering
dirigent - U. Raudmäe
tantsud - Generalova
koormeistrid - Targama,
Trilljärvi,
dekoratsioonid - Rosa
kostüümid - Klaus
Lavastuskuludeks ettenähtud rbl. 40.000.-

"Lõmbitu" - lavastaja - Väljaots
dirigent - Raudsepp
tantsud - S. Ots
koormeistrid - Targama,
Trilljärvi,
kunstnik - Sander
kostüümid - Klaus
Lavastuskuludeks ettenähtud rbl. 45.000.-

"Kalevipoeg" - lavastaja - Burmeister
dirigent - Järvi
balletid - Tohvelmann
dekor. ja kost. - Rosa
Lavastuskuludeks ettenähtud rbl. 40.000.-

"Seda ja raha" - lavastaja - Mägi
dirigent - Raudsepp
tantsud - Päre
koormeistrid - Targama ja
Trilljärvi
dekor. ja kost. - Renter
Lavastuskuludeks ettenähtud rbl. 70.000.-

Sm. Pless - ballett "Kivilill" on utopiline lavastus, siis on ta-
liig kallis, kas ei saa rakendada siin sm. Päre tööle.

Sm. Hammer - sm. Päre saabub alles täna, kuid nagu kuulda tema ei
tule sellega tähtajaks toime. Kui aga Päre on ära,
võime tema palga kasutada mõnele teisele lavastajale.

Sm. Tuude - mulle paistab, et olete plaeninud lavastused liiga
odavateks, siis tuleb jälle nii välja, et aasta lõpuks
ei jätka raha.

Sm. Luts - miks on äralangenud minule lubatud "Akaatsia" lavastus?

Sm. Lauter - ehk olen mina selles süüdi, mina hakkasin sellele
vastuaidlema, arvasin, et Luts ei tule sellega toime.
Tähtis esineb vene inimesed, vene iseloom. Meil on veel
lavastaja Mering, kellega katses teha ja tegingi selle
ettepaneku. See on minu kindel arvamus. Seda aga
otsustas lõplikult direktor.

- Sm. Goldschmidt - artikkel oli "Sirp ja Vasaras" noorte järelkasvu suhtes. Luts on toime tulnud seniste lavastustega ja me peame temale andma võimaluse töötada noorte järelkasvu suhtes. Tal on eeldusi lavastajaks, peame edutama noori. Sm. Mering on vana lavastaja.
- Sm. Lauter - noorte peale peab mõtlema ja nende peale kellel on perspektiivi. Noortest rääkides peab mainima sm. Grenzi, kes võiks teha oma diplomitööd "Estonias". Peab selle nooremehe kohta teateid hankima. Kui ta meid ei huvita, siis jätame ta kõrvale. Mis puutub "Akaatsiasse", siis on mul rohkem usku sm. Meringusse kui sm. Lutsusse. Isiklikult pooldan Meringut.
- Sm. Tuude - kas siis Lutsu lavastused on halvad, publik pooldab aga Lutsu lavastusi.
- Sm. Luts - varem sm. Lauter kiitis minu lavastusi, nüüd on oma arvamist muutnud.
- Sm. Lauter - kui küsimus on ühes juhis, siis on inimeses kellel puhas süda, hää suhtumine kõigisse. Olen näinud kuidas sm. Luts näitlejatega töötab, viib näitlejad segadusse. Kas ta kollektiivi edasi viib, selles ma kahtlen.
- Sm. Mägi - kerkib üles sama probleem, mis põhimõttel anname ühe asja lavastada, - kas põhimõttel, et teeb lavastuse ära, või sel põhimõttel, et temast saab meile uus lavastaja. Sel põhimõttel andsime praevitöö Lutsule ja Viisimaale. Koht on praegugi täitmata.
Sm. Lauteril on ka õige seisukoht, kas Lutsu võtta kui perspektiiviga lavastajat, või ei. Luts käis minu juures rääkimas, et teda huvitab Nõukogude teoste lavastamine, selle tõttu arvan, et ta oleks võinud seda teha. Mering ei hakka kandideerima operetijuhhi kohale, meil operetijuhht ikkagi puudub. Kuuldavasti ka sm. Väljaots kandideerib sellele kohale.
- Sm. Plees - sm. Mägi seisukoht on siin mõelduandev.
- Sm. Hammer - lavastusbrigaadid on ettelõpetud, tähtajad samuti, on jäänud ettelugemata dekoratsioonide ja kostüümide valmistamise tähtajad, mida siin praegu teha ei saa.
Kuna sõnavõtjaid enam ei ole, lõpetan tänase koosoleku ja tänan osavõtu eest.

Koosoleku juhataja.

Protokollija.

H. Rering